

IZ »PERZIJSKIH MOTIVOV«

Sergej Jesenin — Prevedel Tone Pavček

Zacelila se je stara rana,
pijanske blodnje v miru me puste.
S sinjimi cvetovi Teherana
zdaj v čajhani zdravim si srce.

Sam lastnik njen pléčaste postave,
da pri nas čajhana zasloví,
mesto vina in žganjice prave
s temnordečim čajem me gosti.

Gôsti, gazda, a preveč ni treba.
V tvojem vrtu rože so lepé.
In zaman vabečega pogleda
nisem ujel spod féredže temné.

V Rusiji pri nas dekleta zala
niso na verigah kakor psi.
Tam poljubljamo se brez bodala,
brez plačil, pretepov in krvi.

Nu, a tej, ki je kot svit zarana,
da njen stas nemalo poživim,
tej poklonim šal iz Horosana,
perzijsko preprogo podarim.

Daj, naliž še, gazda, v čašo mojo,
da te kdaj prevaram, se ne boj.
Zdaj sem porok za poštenost svojo,
a ne morem biti porok tvoj.

In na vhod preveč ne glej. Ni treba.
Skrivna vrata v vrt drže.
In zaman vabečega pogleda
nisem ujel spod féredže temné.

*

Šagané, ti moja Šagané.
Le ker sever je moj dom edini,
rad povem ti o poljih, ki zore,
kako rž valuje v mesečini,
Šagané, ti moja Šagané.

Le ker sever je moj dom edini,
stokrat večja luna je pri nas
in naj lep bo še tako Širaz,
lepše mi v rjazanski je ravnini,
le ker sever je moj dom edini.

Rad povem ti o poljih, ki zore.
Ti lasje so zrasli mi med žiti,
smeš na prst, če hočeš, jih naviti,
saj prav nič za bol telo ne ve.
Rad povem ti o poljih, ki zore.

Kako rž valuje v mesečini,
to na mojih kodrih zdaj spoznaj.
Môlči, le smehlaj se, le smehlaj
in ne daj, da se zbude spomini,
kako rž valuje v mesečini.

Šagané, ti moja Šagané.
Tam na severu deklè prebiva,
ona tvoja je podoba živa.
Morebiti misli zdaj na mé,
Šagané, ti moja Šagané.

*

Te dežele svetloba večerna!
Tiho rože drhte sred poljan.
Tisto pesem mi, ljubica verna,
zdajle zapoj, ki jo pel je Hajam.
Tiho rože drhte sred poljan.

Osvetljen je Širaz z mesečino,
zvezde krožijo preko neba.
Ni mi všeč, da tukaj v črnino
skrivajo lica deklet in žena.
Osvetljen je Širaz z mesečino.

Mar lepoto zato so zakrili,
da vročine tako ne trpe,
mar zato, da bi bolj jih ljubili,
ne žele, da v obraz zagore
in lepoto so njihovo skrili?

Draga, lice za vsèlej odkrij.
To zapoved v spòmin si zapiši.
Že tak hitro življenje mini
in tak redko nas sreča usliši.
To zapoved v spomin si zapiši.

Glej, celo vse nelepo ob času
sij posebni z lepoto navda,
zato obraze v razcvetenem krasu
skrivati pred ljudmi ne velja,
saj vam mati priroda jih da.

Tiho rože drhte sred poljan.
Srce sanja o kraju svojem.
Sam ti, ljubica moja, zapojem
to, kar pel ni nikoli Hajam.
Tiho rože drhte sred poljan.

*

Zrak je prozoren in sinji,
pojdem v cvetočo goščavo.
Potnik, ki odhajaš v daljavo,
ti ne prideš k pustinji:
zrak je prozoren in sinji.

Travnik kot vrt prehodiš,
vrt, kjer cvet je pri cvetu.
Z očmi, pa če nočeš, zablodiš
po nagrlinih v razcvetu.
Travnik kot vrt prehodiš.

Šum li, šepet li, šuštenje? —
nežno kot v pesmih Saada.
V očeh zablesti iznenada
meseca žolto vezenje
nežno kot v pesmih Saada.

Peri pojo, njih glas se razlega,
tih kakor flavta Hasána.
V srcu je bol pokopana,
zguba, nemir ga ne bega,
v njem je le flavta Hasána.

Peri — glej opombo pri prejšnjih pesmih.

Glej, tu so sanje o sreči
trudnih od hoje brezmejne.
Veter mi blagodišeči
pijejo ustnice žejne,
veter blagodišeči...

*

Morje glasov, cvrčanja,
noč, a kot da je jasno,
tako je povsod prekrasno.
Noč, a kot da je jasno,
in na ustni, ki sanja,
morje glasov, cvrčanja.

Ah, ta luna tak sije,
kot da zdrkníla v vodó je.
Srce ne želi, da počije,
zdaj ko sinje, svetlo je.
Ah, ta luna tak sije,
kot da zdrkníla v vodó je.

Si ti, si res ti, premila?
Ta usta se niso utrudila,
ta usta življenje kot v strugi
žejno pijo v poljubih.
Si ti, si res ti, premila?
Roža je mar govorila?

Sam nič ne vem, kaj bo jutri.
Blizu in kjerkoli mogoče
flavta vesela joče.
Spev na večerni gudi
ljubim kot lilije grudi.
Flavta vesela joče.
Sam nič ne vem, kaj bo jutri.

*

Sinji svet veselja in zabav!
Svojo čast za pesem sem prodal!
Veter z morja, umíri se, počij —
slišiš, rožo slavec si želi?

Guda — godalo na tri strune.

Slišiš, roža se šibi in sklanja,
pesem slavca v srcu ji odzvanja.
Veter z morja, umíri se, počij —
slišiš, rožo slavec si želi?

Ti otrok si, kakor rože cvet.
A mendà sem tudi jaz poet?
Veter z morja, umíri se, počij —
slišiš, rožo slavec si želi?

Ljuba Lelija, ne bodi huda.
Mnogo rož razkriva svoja čuda.
Mnogo rož se sklanja in šibi,
a le ena s srcem se smeji.

Ej, nasmejva zdaj se še midvà
za lepoto vašega sveta.
Veter z morja, umíri se, počij —
slišiš, rožo slavec si želi?

Sinji svet veselja in zabav!
Vse življenje bi za pesem dal!
Mesto Lelije pa od vseh strani
objema slavec rožo v poltemí.

*

»Le zakaj tak motno luna sije
na vrtove in hiše Horosana,
kot da hodim prek ravní Rusíje
pod zaveso, ki z megle je stkana?«

Viš, tako povprašal, draga Lala,
sred noči molčeče sem ciprese,
pa nobena ni besede dala,
vse ponosno k nebu zastrme se.

»Kaj le luna tak otožno sveti?«
vprašal cvetje sem v goščavi speči.
»Ti povprašaj,« so mi rekli cveti,
»še lestečo rožo o nesreči.«

Cvetne liste roža je razkrila
in zaupno z njimi mi dejala:
»Šagané se z drugim je ljubila,
Šagané je drugega poljubovala.«

»Rus ne bo opazil,« si je dela.
»Srce poje. Spev meso in kri je.«
Od tegà je luna pobledela,
od tegà tako otožno sije.

Vse preveč prevar je, solz, bolesi,
kdor jih slutil je in kdor jih ni.

— — — — —

Pa vseeno toliko prelesti
je v objemu mesečnih noči.

*

Noro srcé, ne trepeči.
Vsak se za srečo prevara,
močni sočutja ne mara...
Noro srcé, ne trepeči.

Mesec na plan svoje čare
preko kostanjev lije.
Lali bom sél na šalvare,
vse pod ferédžo počije.
Noro srcé, ne trepeči.

Včasih smo vsi kakor dete.
Mnogo solzà je in smeha.
V kratkem življenju na svetu
radost in bol nam je ceha.
Noro srcé, ne trepeči.

Ni vse v življenju minulo.
Novih poti se nam nudi.
Ti pa, srce, kot usnulo
bi na kolenih pri ljubi.
Ni vse v življenju minulo.

I nam mogoče obrne
se plaz usode kdaj k sreči,
s pesmijo slavca odvrne
tákrat ljubezni čuteči.
Noro srcé, ne trepeči.

Šalvare — orientalske hlače.